Instrumente operaționale pentru relocare

euaa
EUROPEAN UNION
AGENCY FOR ASYLUM

Ghid practic pentru planificarea și implementarea misiunilor de selectare

2022

Nici Agenția Uniunii Europene pentru Azil și nici orice alte persoane care acționează în numele acesteia nu sunt responsabile pentru modul în care ar putea fi utilizate informațiile oferite în continuare.

Luxemburg: Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2022

PDF ISBN 978-92-9487-050-6 doi: 10.2847/678550 BZ-06-22-116-RO-N

© Agenția Uniunii Europene pentru Azil, 2022

Ilustrația copertei, Irina Strelnikova, © iStock, 2021

Reproducerea este autorizată cu condiția menționării sursei. Pentru utilizarea sau reproducerea fotografiilor sau a altor materiale care nu se află sub dreptul de autor al Agenției Uniunii Europene pentru Azil, trebuie solicitată permisiunea direct de la deținătorii drepturilor de autor.

Introducere privind prezentul instrument

Informațiile prezentate în acest instrument nu sunt în niciun caz exhaustive, ci reprezintă o compilație de orientări și sfaturi practice despre planificarea și implementarea misiunilor de selectare ([1]). Obiectivul este de a sprijini statele membre ale Uniunii Europene și țările asociate (țările UE+) în activitatea lor operațională pentru relocare.

Care este scopul acestui instrument?

Acest instrument este conceput ca un scurt ghid care să sprijine funcționarii din domeniul relocării la pregătirea și implementarea unei misiuni de selectare în vederea relocării. În scopul pregătirii adecvate pentru o astfel de misiune, prezentul ghid oferă o prezentare generală a aspectelor considerate importante pentru asigurarea unei misiuni de succes. Ghidul descrie o serie de activități/elemente-cheie care trebuie luate în considerare în procesul de pregătire (înainte), de punere în aplicare (în timpul) și de finalizare (după) a misiunii de selectare.

De ce a fost creat acest instrument?

Pregătirea și desfășurarea unei misiuni în străinătate pot fi dificile din mai multe perspective. Prin evidențierea și descrierea unor aspecte-cheie care au legătură cu activitatea din cadrul misiunii, prezentul ghid practic poate să sprijine funcționarii din țara de relocare la planificarea operațională pe care o efectuează și îi poate ajuta să trateze elementele principale în timp util.

Cui i se adresează acest ghid?

Scopul principal al ghidului practic este de a sprijini funcționarii care planifică o misiune de intervievare într-o locație pe teren sau într-o țară terță, cum ar fi șefii sau coordonatorii misiunii. Poate fi aplicat ca instrument de asigurare a calității pentru orice practicieni care ar putea beneficia de îndrumări sau informații suplimentare referitoare la organizarea misiunilor. Ghidul poate fi considerat util pentru funcționarii care nu au mai fost implicați în procedura de relocare și care ar putea avea nevoie de îndrumări suplimentare, precum și pentru funcționarii cu ani de experiență în domeniul relocării, care l-ar putea utiliza pentru a-și reîmprospăta cunoștințele în activitatea lor.

Ce alte instrumente și surse de pregătire pot fi utilizate?

Câteva exemple naționale sunt disponibile în Lista de verificare pentru implementarea misiunilor de selectare. Lista de verificare are aceeași structură ca prezentul ghid practic.

([1]) Acest instrument a fost elaborat inițial în cadrul proiectului *Facilitating Resettlement and Refugee Admission through New Knowledge* (EU-FRANK) (Facilitarea relocării și a admisiei refugiaților prin noi cunoștințe). Proiectul a fost finanțat din Fondul european pentru azil, migrație și integrare și a fost coordonat de Agenția suedeză pentru migrație. Ca parte a procesului de transfer de la EU-FRANK, Agenția Uniunii Europene pentru Azil a efectuat un exercițiu de asigurare a calității instrumentelor operaționale pentru relocare dezvoltate în cadrul proiectului.

Planificarea și punerea în aplicare a unei misiuni de selectare

Misiunile de selectare pe teren sunt o oportunitate importantă pentru statele de relocare să evalueze un număr mare de cazuri de relocare în același timp prin interviuri față în față cu refugiații, familiarizându-se în același timp cu contextul în materie de azil și de protecție al populației de refugiați. După ce fiecare stat de relocare a stabilit dimensiunea și structura programului său de relocare, ca parte a colaborării cu UNHCR, OIM și alți furnizori de servicii, se negociază momentul efectuării misiunilor de selectare. Planificarea și acțiunile ulterioare unei misiuni de selectare în vederea relocării se pot împărți, în general, în trei faze, și anume faza prealabilă misiunii, faza din timpul misiunii și faza ulterioară misiunii. Elementele de care trebuie să se țină seama în legătură cu fiecare dintre aceste faze sunt descrise mai detaliat în prezentul ghid practic.

PARTEA I. ÎNAINTE DE O MISIUNE DE SELECTARE

Identificarea părților interesate principale în materie de relocare

Relocarea se bazează pe colaborarea dintre diverse părți interesate și necesită multă pregătire logistică din partea tuturor părților implicate. Activitățile de relocare de la nivel mondial implică cel mai frecvent agenții guvernamentale din țările de relocare și ambasadele lor din străinătate (dacă există), precum și UNHCR, OIM și, ocazional, ONG-uri. Fiecare dintre aceste părți interesate are un rol în planificarea și sprijinirea misiunilor de selectare în vederea relocării. Cel mai adesea, misiunile sunt planificate în comun de unele dintre aceste părți interesate, pentru a ajunge la cea mai adecvată abordare logistică și la cel mai potrivit domeniu de aplicare al selectării. Implicarea mai multor părți interesate contribuie și la gestionarea unor detalii practice diverse, cum ar fi cazarea, transportul, securitatea, programul reuniunilor, modalitatea de obținere a datelor biometrice etc. Implicarea fiecărei părți interesate variază în diferite etape ale procesului de relocare. În funcție de țara de relocare care efectuează misiunea de relocare și în care va avea loc misiunea, principalele părți interesate pot varia, dar vor corespunde în principal următorilor actori-cheie care sunt descriși în prezenta secțiune.

Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați (UNHCR)

UNHCR a fost înființat la 14 decembrie 1950 de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite. Acestuia i s-a încredințat mandatul de a sprijini guvernele în ceea ce privește responsabilitatea lor de a asigura protecție și soluții durabile pentru refugiați. Agenția este mandatată să conducă și să coordoneze acțiunile internaționale de protejare a refugiaților și de soluționare a problemelor acestora la nivel mondial. Principalul său scop este de a proteja drepturile și bunăstarea refugiaților. UNHCR depune toate eforturile pentru a se asigura că

oricine își poate exercita dreptul de a solicita azil și de a găsi refugiu sigur, cu opțiunea de a se întoarce acasă în mod voluntar, de a se integra la nivel local sau de a se stabili într-o țară terță.

Relocarea implică selectarea și transferul refugiaților din țara de azil într-o țară terță care a acceptat să-i admită ca refugiați cu statut de ședere permanentă ([2]), oferindu-le și posibilitatea de a obține, în cele din urmă, cetățenia.

Asigurarea protecției internaționale și căutarea unor soluții durabile pentru refugiați rămân obiectivele principale ale UNHCR. Deși se vorbește adesea despre aceste sarcini ca fiind două funcții distincte, în realitate ele sunt interdependente, iar relocarea joacă un rol vital în realizarea ambelor obiective. Relocarea servește drept instrument pentru a acorda protecție internațională și a răspunde nevoilor specifice ale fiecărui refugiat expus unui risc mare. Relocarea este și una dintre cele trei soluții durabile, alături de repatrierea voluntară și integrarea locală. UNHCR identifică și propune refugiații cei mai vulnerabili pentru relocare. Pentru ca dosarul lor să fie transmis unei țări de relocare, refugiații trebuie să îndeplinească cerințele de transmitere din una sau mai multe categorii ale UNHCR referitoare la transmiterile de relocare. Categoriile de transmiteri de relocare se referă la nevoile de protecție individuale specifice, iar utilizarea relocării ca instrument pentru protecția internațională necesită, în general, identificarea persoanelor deosebit de vulnerabile dintr-un grup de refugiați mult mai mare. Transmiterile de relocare sunt prioritizate în funcție de urgența cazului și sunt enumerate în *Manualul UNHCR privind relocarea.*

Serviciul de relocare (de la sediul UNHCR din Geneva) conduce discuțiile bilaterale și colaborarea cu țările privind dimensiunea și structura programelor lor și coordonează distribuția, monitorizarea și supravegherea realizării obiectivelor stabilite de operațiunile UNHCR pe teren. Serviciul joacă un rol în stabilirea alocării resurselor pentru operațiunile pe teren și supraveghează anumite aspecte calitative ale procesului. În plus, unitatea de prelucrare de la sediul UNHCR coordonează și monitorizează distribuția și utilizarea cotelor specifice pentru cazurile urgente și prioritare în ceea ce privește transmiterea dosarelor. Totodată, unitatea de prelucrare face legătura între birourile locale, țara de relocare și OIM pentru coordonarea rapidă a călătoriei.

Birourile locale individuale ale UNHCR joacă un rol esențial în coordonarea, planificarea și punerea în aplicare a activităților de relocare. Birourile locale identifică refugiații, efectuează prelucrările necesare și elaborează transmiterile de relocare. Acestea asigură adesea legătura cu țările în ceea ce privește caracteristicile detaliate ale populației de refugiați și demersurile pentru misiuni. Birourile locale sunt sprijinite printr-un sistem cuprinzător de desfășurare a experților în materie de relocare puși la dispoziție de ONG-urile care acționează ca parteneri cheie ai UNHCR în temeiul unor acorduri și mecanisme de finanțare specifice.

Centrele regionale de sprijin coordonează și supraveghează livrarea transmiterilor de relocare din cadrul operațiunilor din regiunea lor, asigurând inclusiv supravegherea atentă a transmiterii dosarelor pentru cazurile de protecție urgente/prioritare și cazurile medicale. Aceste centre joacă un rol important în controlul calității, distribuirea resurselor în întreaga regiune și păstrarea statisticilor regionale în materie de relocare.

([2]) Unele țări de destinație emit statut de ședere permanentă la sosire, în timp ce altele emit statut temporar înainte de statutul permanent.

Organizațiile guvernamentale

În Uniunea Europeană, mai multe autorități sunt implicate în programe de relocare. Cel mai frecvent, programele sunt derulate de o agenție guvernamentală cum ar fi autoritățile naționale responsabile în domeniul imigrației și autoritățile naționale de primire sau un minister. Programele sunt puse în aplicare împreună cu actori precum poliția, serviciile de securitate, autoritățile locale etc.

Organizația Internațională pentru Migrație (OIM)

OIM a fost înființată în 1951 pentru a asigura deplasarea demnă și în siguranță a migranților și refugiaților vulnerabili. În urma celui de-Al Doilea Război Mondial, niciun guvern nu a putut să ajute singur numeroșii supraviețuitori strămutați să-și reia viețile, iar OIM a fost creată pentru a acorda asistență la relocarea europenilor strămutați din cauza războiului. Până în prezent, transferul persoanelor către locuri cu grad mare de siguranță pentru a începe o nouă viață rămâne o funcție centrală a organizației. De atunci, OIM a devenit Agenția ONU pentru migrație, având afiliate 169 de state membre, iar prezența sa la nivel mondial s-a extins la aproape 400 de locații pe teren.

OIM respectă principiul conform căruia migrația în mod uman și organizat este în beneficiul migranților și al societății. OIM este principala organizație internațională care lucrează cu migranții și cu guvernele în egală măsură pentru a soluționa provocările migrației, recunoscând în același timp și beneficiile potențiale enorme ale migrației pentru țările de destinație, pentru migranți și pentru țările lor de origine.

OIM lucrează în patru domenii ample: migrație și dezvoltare, facilitarea migrației, reglementarea migrației și soluționarea strămutării forțate a populației.

Ambasadele sau consulatele naționale

Reprezentanța națională din țara în care are loc misiunea (sau cea a altui stat membru al Uniunii Europene, dacă nu există o reprezentanță națională) constituie o legătură permanentă în procesul de relocare. Având în vedere acest lucru, cooperarea cu ambasada și implicarea acesteia sunt importante.

Organizațiile neguvernamentale (ONG-uri)

Un ONG se poate implica în procesul de relocare atât la nivel internațional, cât și național. Activitățile ONG-urilor variază de la acțiunile de politică până la susținere și promovare și furnizarea de sprijin practic și de servicii pentru refugiații relocați.

La nivel național, ONG-urile pot fi implicate în multe aspecte ale procesului de relocare – de la acordarea de sprijin social și comunitar până la acordarea de asistență refugiaților pentru a-și găsi un loc de muncă și a învăța limbi noi. Implicarea ONG-urilor poate fi pe bază de voluntariat, prin care ONG-urile își oferă serviciile pentru refugiații relocați la fel ca pentru alți refugiați. În unele țări, ONG-urile sunt contractate sau împuternicite în mod specific de stat pentru a furniza servicii refugiaților relocați.

Exemple de ONG-uri implicate în procesele de relocare:

- consiliile pentru refugiați
- organizațiile de caritate
- HIAS
- asociațiile diasporei

În unele țări, sunt active în procesul de relocare și Federația Internațională a Societăților de Cruce Roșie și Semilună Roșie și Societățile Naționale de Cruce Roșie (care nu sunt ONG-uri).

Uniunea Europeană

Deși decizia de a participa la relocare le aparține statelor membre, Comisia Europeană pune la dispoziție un cadru comun și acordă sprijin financiar prin finanțare din Fondul pentru azil, migrație și integrare (FAMI). Din iulie 2015 a fost instituit un mecanism european de relocare pentru a pune la dispoziție căi legale și sigure de intrare în UE și pentru a intensifica eforturile colective de relocare ale statelor membre.

Chestionar prealabil misiunii

Pentru a facilita și a coordona pregătirile pentru misiuni, UNHCR a elaborat un *Chestionar prealabil misiunii destinat misiunilor de intervievare pentru relocare* (CPM) și o *Listă de verificare prealabilă misiunii destinată misiunilor de intervievare pentru relocare*. CPM cuprinde informații de bază despre datele misiunii, volumul de lucru preconizat și datele de contact ale membrilor echipei misiunii, precum și informații despre organizarea călătoriei și spațiile pentru interviuri și briefinguri cu UNHCR. Planificarea timpurie cu UNHCR poate fi facilitată utilizând CPM, care ajută la schimbul de date și confirmă că au fost efectuate pregătirile necesare. De obicei, acest formular circulă între părți prin e-mail până la stabilirea detaliilor organizatorice finale. Chestionarul are scopul de a sprijini planificarea și coordonarea misiunilor de intervievare pentru relocare. Completarea formularului nu este obligatorie. Acesta este mai degrabă un instrument care poate fi folosit pentru a facilita pregătirile, iar utilizarea lui este încurajată în situațiile în care misiunea necesită sprijin din partea UNHCR. Unele țări desfășoară și misiuni de pregătire (misiuni prealabile) înainte de misiunea efectivă de selectare, pentru a se întâlni cu partenerii la fața locului și pentru a discuta despre termene, riscuri și obiective aferente selectării.

Țara de relocare indică în CPM câte cazuri pot fi transmise. Practica standard a UNHCR este de a transmite un număr de cazuri cu aproximativ 10 % peste limită. Acest lucru permite compensarea eventualelor retrageri sau cazuri respinse, asigurând astfel acoperirea cotei. Datele UNHCR arată că, în ultimii doi ani, ratele de acceptare la nivel mondial au fost de peste 90 %.

Criteriile de selectare în vederea relocării

Pe lângă definiția „refugiatului”, consacrată în Convenția privind statutul refugiaților din 1951, țările de relocare pot utiliza propriile lor criterii suplimentare pentru persoanele pe care să le accepte pentru relocare, în funcție de legislația lor națională și de condițiile prealabile individuale. Iată câteva exemple de criterii pe baza cărora țările de relocare ar putea dori să acorde prioritate cazurilor de relocare: cazurile medicale, persoanele expuse unui risc grav de a fi supuse violenței și/sau torturii, supraviețuitorii violenței și/sau torturii, grupurile vulnerabile precum femeile care sunt cap de familie în gospodării, familiile/grupurile familiale sau persoanele necăsătorite. Criteriile de selectare sunt utilizate pentru a ghida atât faza de preselectare, cât și selectarea în contextul misiunii de selectare.

Deși guvernele decid dacă utilizează criterii de selectare specifice, nu trebuie omise următoarele aspecte:

- să se garanteze că criteriile de selectare se bazează pe nevoi și sunt nediscriminatorii;
- să se ia în considerare vulnerabilitatea refugiatului și nevoia sa de protecție;
- să se selecteze un grup echilibrat de persoane, de pildă atât persoane cu nivel scăzut, cât și persoane cu nivel ridicat de competențe scris-citit și lingvistice, în speranța că cele cu competențe și capabilități mai avansate ar putea oferi sprijin altor membri ai grupului.

În pofida acestei dorințe de echilibru, trebuie remarcat faptul că principalul criteriu pentru selectarea refugiaților trebuie să rămână întotdeauna contextul refugiaților referitor la nevoile de protecție și relocare.

Pregătirile pentru misiuni

Pregătirile pentru o misiune sunt diverse. O parte a acestora este acoperită în CPM. În plus, OIM este capabilă să sprijine UE+ pentru facilitarea și măsurile logistice legate de implementarea misiunilor de selectare și/sau a procesului de prelucrare a cererilor de viză. Aici se includ cazarea, transportul, măsurile de securitate, accesul la un grup de interpreți și la bone pentru copii, transportul terestru pe teritoriul țării, echipamentele și altele. OIM colaborează îndeaproape cu UNHCR și cu țările, de exemplu la conceperea unor programe de interviuri care să corespundă contextului specific al unei anumite țări gazdă.

Această secțiune evidențiază unele dintre sarcinile care trebuie îndeplinite în faza pregătitoare.

Volumul de lucru

După ce cazurile de relocare sunt transmise agenției dvs., înregistrați-le în sistemul dvs. național de înregistrare. Unele țări consideră că este necesar să utilizeze și un instrument complementar, cum ar fi o fișă rezumat sau un jurnal. Pentru exemple de astfel de instrumente complementare, consultați *Modelul pentru prezentarea generală anuală a cazurilor de relocare transmise*. Dacă este necesar, se poate pune la dispoziția actorilor-cheie din cadrul misiunii o compilație sau o prezentare generală a cazurilor transmise. Pentru ca misiunea de selectare să se desfășoare fără probleme, este important ca setul de date să fie confirmat de toți actorii-cheie. Dacă procedurile dvs. naționale operaționale standard (SOP) impun acest lucru, verificați dosarele UNHCR (formularele de înregistrare pentru relocare – FIR – și alte

documente justificative) pentru probleme de securitate și puteți include și verificări pe platformele de comunicare socială.

La sfârșitul fazei de preselectare, în cadrul unui program de interviuri se elaborează lista finală a persoanelor care urmează să fie intervievate. Această listă este alcătuită, de obicei, de UNHCR sau de țara de relocare și ocazional și de OIM. În general, țara de relocare transmite programul de interviuri biroului local al UNHCR din țara de azil în care va avea loc misiunea de selectare. Pentru exemple despre cum ar putea arăta un program de interviuri, consultați *Modelul pentru programarea interviurilor de selectare pentru relocare*.

Evaluarea riscurilor de securitate

Evaluarea riscurilor de securitate de la destinația și/sau tabăra de refugiați din țara de azil poate fi efectuată de țara de relocare sau poate fi asigurată de UNHCR.

Programul misiunii

Programul misiunii oferă o prezentare generală a aspectelor esențiale ale misiunii. În general, acesta conține o listă a contactelor, planul misiunii care include informații privind călătoria (ore, numărul zborului etc.), intervalul orar al interviurilor, precum și alte activități cum ar fi briefingurile inițiale și finale derulate cu UNHCR, OIM, ambasada națională sau autoritățile locale. După ce programul misiunii este pregătit, puneți acest document la dispoziția actorilor-cheie.

Delegația misiunii

Echipele misiunii pot fi formate din reprezentanți ai mai multor servicii guvernamentale și/sau agenții externe diferite. Selectați membrii delegației în conformitate cu acordurile naționale și/sau SOP stabilite. Este important ca rolurile și responsabilitățile tuturor membrilor echipei de selectare să fie definite în mod clar și bine gândite.

Membrii delegației trebuie instruiți la timp cu privire la documentele de călătorie (să aibă un pașaport valabil și eventual viză) și la vaccinările necesare sau la alte cerințe sau recomandări medicale.

Membrii delegației trebuie să țină seama de timpul necesar pentru a solicita un pașaport, dacă nu au pașaport în prezent. Dacă ambasada dvs. sau UNHCR recomandă acest lucru, solicitați un pașaport oficial sau diplomatic. Verificați întotdeauna valabilitatea pașaportului dvs., deoarece uneori acesta trebuie să fie valabil pentru o perioadă de până la șase luni după data la care planificați să reveniți în țara dvs.

În majoritatea țărilor în care are loc selectarea, viza de intrare este obligatorie. Având în vedere acest lucru, sunt importante următoarele puncte:

- verificați legislația aplicabilă privind vizele;
- completați formularul de cerere necesar;
- verificați la ambasada în cauză dacă este necesară o scrisoare de aprobare oficială;

- solicitați viza în timp util, în funcție de instrucțiunile de pe site-ul ambasadei;
- verificați valabilitatea pașapoartelor membrilor delegației.

Este important să se verifice situația sanitară din țara în cauză. Membrii delegației trebuie să ia în considerare acțiunile necesare privind vaccinările și alte măsuri preventive. Dacă este cazul, vaccinați-vă în timp util (cu 4-6 săptămâni înainte de misiune) și cumpărați medicația recomandată. Pentru informații despre vaccinările și medicația recomandate, verificați site-ul autorității publice din domeniul sănătății responsabile sau contactați ambasada dvs. națională.

Pentru a pregăti membrii delegației pentru sarcinile care le revin într-o misiune de selectare, se recomandă să se organizeze o sesiune de briefing înainte de misiunea de selectare. Pe parcursul briefingului, este indicat să se trateze toate aspectele următoare:

- cunoștințe de bază despre programul național de relocare;
- planul misiunii, inclusiv informațiile despre călătorie și programul de interviuri;
- informații despre țara în care va avea loc misiunea, inclusiv situația refugiaților și situația securității;
- desfășurarea misiunii;
- timpul de lucru;
- aspectele bugetare.

Șefii sau coordonatorii misiunii pot dori să recomande participanților la misiune pachete de informații logistice relevante sau documentare despre context.

Informațiile despre situația din țara de origine și din țara de azil a refugiaților în cauză trebuie furnizate în contextul reuniunilor și al discuțiilor prealabile selectării. Informațiile privind țara de origine (COI), precum și informațiile privind țara de azil pot fi furnizate chiar de către organizația dvs., de ambasada națională, biroul local al UNHCR și/sau alte agenții, inclusiv de către ONG-urile care lucrează în domeniul protecției internaționale. Pot fi obținute informații relevante și dintr-o varietate de surse de pe portalurile COI și din alte surse web.

Poate fi necesară adoptarea unei decizii în legătură cu informațiile despre misiune care trebuie tratate ca informații publice și cu informațiile care trebuie restricționate.

În plus, poate fi necesar să se adopte și decizii cu privire la modalitatea de manipulare și de transport al documentelor sensibile, din motive de securitate și confidențialitate. Rezervările pentru zborurile și cazarea echipei misiunii de selectare trebuie efectuate și confirmate de agenția dvs. de voiaj cât mai devreme posibil.

Informarea actorilor-cheie

Birourile locale ale UNHCR și OIM trebuie să primească toate informațiile administrative și logistice relevante cu privire la misiunea de selectare. Aceste informații includ lista persoanelor care urmează să fie intervievate de echipa misiunii, numele membrilor echipei misiunii, itinerarele călătoriei, numărul de echipe de intervievare, numărul de săli de interviu necesare, precum și orice servicii de interpretare necesare. Trebuie obținute toate vizele, vaccinările și orice alte documente necesare pentru membrii echipei de selectare.

Dacă interviurile vor fi efectuate într-o tabără de refugiați, măsurile privind spațiul pentru desfășurarea interviurilor, interpreții, transportul și cazarea trebuie indicate în mod clar în CPM și confirmate de UNHCR. Trebuie să se ia în considerare și faptul că trebuie solicitată în timp util de la autoritățile locale o autorizare oficială pentru a intra în tabăra de refugiați. Ori de câte ori este posibil, misiunilor de selectare li se solicită să se bazeze pe resursele proprii pentru spațiul pentru desfășurarea interviurilor, transport și echipamente, cu scopul de a reduce la minimum întreruperea operațiunilor UNHCR pe teren în țara respectivă. În locațiile la distanță și/sau din tabere, UNHCR ar putea acorda asistență pentru cazare, deși acest lucru ar putea să nu fie posibil întotdeauna.

Ambasada sau consulatul (dacă există) trebuie informat(ă) cu privire la misiune. O ambasadă sau un consulat poate avea un rol important într-o etapă ulterioară pentru acordarea permiselor de ședere și/sau pentru elaborarea documentelor temporare de călătorie, dacă este necesar. Pentru recomandări suplimentare privind pregătirile, consultați *Lista de verificare pentru implementarea misiunii de selectare*.

Bugetul misiunii

O misiune de selectare pe teren înseamnă călătoria și șederea într-o țară străină. Costurile unei misiuni de selectare intră de obicei sub incidența legislației naționale pentru misiunile sau vizitele guvernamentale în străinătate. În acest caz, este indicat să vă familiarizați cu această legislație.

Se recomandă să se întocmească o situație financiară care să includă ce trebuie plătit (în avans, la fața locului sau ulterior) și ce nu se va taxa. Trebuie să se ia în considerare următoarele costuri posibile:

- utilizarea spațiului pentru desfășurarea interviurilor;
- utilizarea interpreților (în unele cazuri, este necesară plata interpreților direct în numerar);
- transportul personalului și al refugiaților spre și dinspre spațiul pentru desfășurarea interviurilor;
- cazarea la nivel local a echipei misiunii și, eventual, a refugiaților;
- îngrijirea copiilor (bone);
- serviciile zilnice de catering pentru refugiați, membrii misiunii și interpreți;
- diurna pentru membrii misiunii;
- zborurile membrilor misiunii;
- costurile pentru vizele membrilor misiunii;
- dacă este posibil, orice alte costuri.

În plus, se recomandă să se clarifice în prealabil cui trebuie să se plătească aceste costuri, de exemplu, UNHCR sau OIM. De obicei, OIM are acorduri-cadru cu UE+ privind cooperarea pentru relocare, în care este inclus sprijinul logistic și operațional pentru misiunile de selectare. În funcție de acordul pe care îl are cu UE+, OIM va detalia costurile într-un raport financiar sau într-o factură, care vor fi transmise entității care deține acordul-cadru cu OIM, la intervale determinate conform acordului.

Este important să se știe în prealabil ce opțiuni de plată sunt disponibile în țara în care are loc misiunea. Ambasada dvs., UNHCR sau OIM vă poate informa cu privire la:

- cursul de schimb în moneda locală;
- utilizarea de numerar;
- utilizarea cărților de credit;
- utilizarea ATM-urilor.

În cazul în care în programul misiunii sunt planificate orice vizite sau reuniuni (oficiale), trebuie să vă informați în prealabil dacă este oportun să dăruiți sau să oferiți ceva. Acest lucru se poate realiza, de exemplu, în contextul unei vizite de curtoazie la autoritățile locale, al unei reuniuni cu ambasada sau organizația internațională sau în cadrul briefingului de la sfârșitul misiunii. Astfel de evenimente sunt potrivite pentru a vă arăta curtoazia sau recunoștința pentru medierea sau facilitarea misiunii. Aceste costuri pot fi incluse și în situația financiară a misiunii.

PARTEA II. ÎN TIMPUL UNEI MISIUNI DE SELECTARE

Reuniunile cu părțile interesate din teren

Activitatea misiunii de selectare începe de obicei cu briefinguri și reuniuni cu UNHCR și OIM, fie în comun, fie separat. Fiecare misiune decide dacă la aceste reuniuni trebuie să participe întreaga misiune sau doar șeful misiunii sau o altă persoană desemnată. Prima opțiune este folosită frecvent și este recomandată, deoarece implică pe toată lumea și permite primul contact direct cu personalul din teren. Dacă nu se solicită în mod special nimic altceva, de obicei UNHCR va informa echipa cu privire la situația refugiaților din țara de origine și din țara de azil, procedurile de relocare ale UNHCR și situația securității (inclusiv riscurile medicale posibile). Briefingul constituie și o oportunitate pentru participanții la misiune să discute aspectele logistice (de exemplu, eventualele modificări ale programului de interviuri) și/sau problemele legate de cazuri. De obicei, UNHCR va informa echipa și asupra profilurilor cazurilor transmise spre analiză, inclusiv asupra cazurilor specifice pe care dorește să le evidențieze. Uneori, dacă un stat de relocare a indicat în CPM că este dispus să accepte cereri în timpul misiunii, UNHCR poate dori să discute despre posibilitatea de a adăuga cazuri. UNHCR poate să organizeze și o vizită pe teren pentru o mai bună înțelegere contextuală a situației din țara de azil. Dacă participă și alți parteneri la partea de briefing în cursul căreia se discută despre cazuri specifice, asigurați-vă că țineți seama de principiul protecției vieții private și al confidențialității.

Pe parcursul briefingurilor inițiale cu OIM, se pot discuta aspecte practice/logistice. Acestea ar putea include, dacă sunt puse la dispoziție de OIM, sălile de interviu, interpreții, transportul refugiaților spre și dinspre locația pentru desfășurarea interviurilor, cazarea și serviciile de catering pentru refugiați, măsurile de securitate, echipamentele tehnice (fotocopiator, scanner, Wi-Fi etc.), serviciile de îngrijire a copiilor și altele. OIM va evidenția provocările operaționale posibile care trebuie luate în considerare în contextul țării în cauză. Se va discuta și despre procesul de prelucrare a cererilor de viză pentru refugiați, precum și despre alte demersuri de călătorie. Pot fi discutate cu OIM și detaliile deplasărilor posibile pe teren la centrele de cazare pentru refugiați sau la spațiile în care au loc componente ale procesului de relocare (cum ar fi unitățile medicale).

Dacă este posibil, ar putea fi util să se organizeze o reuniune cu ambasada țării de relocare la un moment dat pe parcursul misiunii. Funcționarii ambasadei pot, de exemplu, să furnizeze echipei misiunii de selectare informații suplimentare despre prima țară de azil și informații despre situația securității din țară. Aceștia pot fi interesați să obțină și din partea echipei un briefing asupra programului de relocare.

În ziua (zilele) de interviuri

Briefinguri cu interpreții

În cazul în care interpreții pentru interviuri sunt puși la dispoziție de UNHCR sau OIM, asigurați-vă că interpreții sunt informați în mod corespunzător înainte de începerea interviurilor. Faceți-vă timp să vă întâlniți cu ei și să faceți cunoștință. Aceasta este o ocazie bună să discutați despre codurile de conduită pe care echipa dvs. și interpreții trebuie să le respecte, despre cazurile sau subiectele sensibile care pot apărea pe durata colaborării dvs., precum și despre aspectele logistice (timpul de lucru, plata etc.).

Deoarece diferitele țări de relocare au diferite modalități de lucru, ați putea să discutați cu interpreții despre anumite subiecte importante pentru echipa dvs. În plus, ați putea să asociați câte un interpret fiecărui responsabil de caz. Unele țări informează interpreții, în cadrul unei sesiuni de briefing la începutul misiunii de selectare, asupra standardelor de confidențialitate și profesionalism care

trebuie respectate. În mod normal, aceste informații sunt furnizate de șeful misiunii, iar conținutul sugerat pentru acest tip de sesiune de informare este pus la dispoziție în Nota de orientare pentru comunicarea cu ajutorul interpreților.

Pe lângă sesiunile de briefing, unele țări pun la dispoziția interpreților și un document intitulat Cod deontologic. Dacă este posibil, acest document trebuie trimis interpreților prin OIM sau UNHCR înainte de misiunea de selectare. Conținutul Codului deontologic este descris în instrumentul menționat la paragraful de mai sus. În timpul informării inițiale efectuate de șeful misiunii, interpreții pot fi întrebați dacă au citit documentul. Șeful misiunii le poate solicita să semneze o declarație prin care confirmă că au citit acest cod și că sunt dispuși să lucreze conform principiilor descrise în el. Este important ca responsabilul de cazul de relocare să informeze interpretul înainte de interviu, pentru a se asigura că acesta înțelege ce are de făcut.

Recunoașterea standardelor de calitate în interpretare

Dacă delegația utilizează interpreți locali, unele țări de relocare acordă scrisori de apreciere sau certificate pentru interpreții ale căror servicii sunt considerate satisfăcătoare.

Briefinguri cu refugiații

Statele de relocare obișnuiesc adesea să informeze refugiații înainte de începerea interviurilor – în mod ideal în dimineața dinainte de începerea primelor interviuri – și să le explice la ce să se aștepte în urma procesului de relocare. Este totuși important de reținut că, în această etapă, refugiații se concentrează adesea pe interviu și pot întâmpina dificultăți în a extrage și a reține ceea ce li s-a comunicat. Așadar, este important să se limiteze volumul de informații și să se pună accentul pe aspectele esențiale, și anume pe interviul în sine și pe procesul de selectare. Probabil că nu este cel mai bun moment pentru a furniza informații detaliate despre țara de relocare. Ar putea fi totuși util să se evidențieze câteva mesaje-cheie despre procedură sau despre consecințele relocării (de exemplu, dreptul la reîntregirea familiei etc.).

Informațiile trebuie comunicate verbal și pot fi susținute cu broșuri informative puse la dispoziția fiecărei familii sau persoane. Pentru a face acest briefing cât mai eficient posibil, încercați să-l organizați într-un cadru liniștit (fără copii mici, dacă este posibil) și asigurați-vă că interpretul este bine înțeles. Se poate recomanda ca briefingul să se limiteze la cel mult 30 de minute. În timpul acestor sesiuni, refugiații trebuie încurajați să adreseze întrebări, astfel încât să se poată prezenta pregătiți la interviuri.

În ceea ce privește conținutul unei astfel de sesiuni, domeniile cele mai importante sunt sintetizate în Nota de orientare pentru briefingurile pregătitoare pentru refugiați. Rețineți că prezentul instrument conține exemple din diferite țări de relocare și trebuie adaptat pentru a corespunde legislației naționale sau contextului național.

Interviul de selectare

Componenta principală a oricărei misiuni de selectare este interviul de selectare. Interviurile se desfășoară, în general, în mod individual, iar scopul lor este adesea de a completa informațiile furnizate în dosar, urmărind totodată să se obțină posibile actualizări specifice cazului. Scopul unui interviu de selectare este de a examina factorii aferenți nevoii de protecție internațională și nevoii de relocare. Totuși, interviurile de selectare nu se limitează întotdeauna la acest subiect, iar unele țări pot avea criterii suplimentare sau alte criterii în funcție de contextul național. Pentru informații suplimentare despre măsurile care pot fi adoptate pentru pregătirea pentru un interviu de selectare și despre modalitatea de efectuare a unui interviu de selectare pe teren, consultați *Ghidul practic pentru planificarea și efectuarea interviurilor de relocare*.

După interviul de selectare (rezultatele misiunii)

La sfârșitul fiecărei zile de interviuri, se recomandă ca echipa misiunii să ia decizii preliminare pentru toate cazurile examinate în cursul acelei zile. Cazurile complexe sau alte cazuri în care nu a fost posibilă luarea unei decizii („cazuri pendinte”) pot fi retrimise țării de relocare pentru consultare. Este utilă identificarea acestor cazuri cât mai devreme posibil în cadrul procesului, pentru a evita pierderea de timp.

Totodată, este util să se organizeze briefinguri finale între membrii misiunii, la intervale regulate, pentru a examina amănunțit cazurile acceptate, pendinte și respinse. Acest lucru este important în special în timpul misiunilor de selectare de lungă durată, când se evaluează zilnic un număr mare de cazuri.

După ce au fost efectuate toate interviurile, toate cazurile pendinte trebuie să primească atenție suplimentară sau să fie revizuite în mod suplimentar. Ulterior, este momentul să se elaboreze „lista de cazuri în discuție” sau lista de „decizii definitive”, dacă legislația națională permite/impune ca deciziile să fie luate înainte de întoarcerea din misiune.

O interogare cu UNHCR la finalul misiunii de selectare este o practică standard în multe țări de relocare și este considerată utilă. Aceasta va permite echipei misiunii de selectare să ofere feedback atât cu privire la aspectele logistice, cât și la cazurile pe care le-a intervievat. Dacă OIM sau altă organizație (de exemplu, o ambasadă) a fost implicată în organizarea misiunii, și aceasta poate fi invitată pentru partea de briefing final referitoare la logistică. Înainte de briefingul final cu UNHCR, poate avea loc un briefing final intern cu membrii echipei misiunii.

Aceasta va permite șefului misiunii să identifice subiectele care trebuie discutate cu partenerii. Subiectele de discuție în timpul briefingului final despre aspectele logistice includ:

Condițiile de muncă

Calitatea sălilor de interviu, mobilierul de birou, intimitatea suficientă pentru intervievare, amenajarea zonei de așteptare, serviciile de catering, spațiile sanitare, fotocopiatoare/scannere, conexiunea Wi-Fi sau alte aspecte tehnologice, calitatea măsurilor de securitate, posibilitatea de a lucra conform programului (de exemplu, dacă refugiații au ajuns dimineață la timp), colaborarea cu personalul UNHCR și OIM responsabil pentru logistică, organizarea transportului pentru refugiați și/sau delegație, calitatea spațiilor de cazare pentru refugiați și/sau delegație, calitatea altor servicii (de exemplu, a bonelor, a spațiilor din zona de așteptare destinate copiilor) sau alte măsuri în conformitate cu ceea ce s-a solicitat în CPM.

Consilierea refugiaților

Refugiații au fost informați corespunzător că trebuie să aducă documentele necesare? Refugiații au primit consiliere în conformitate cu ceea ce s-a convenit?

Calitatea interpretării în cazul în care UNHCR sau OIM a pus la dispoziție interpreții

Competențele lingvistice și profesionalismul interpreților au fost la standarde înalte? Interpreții au ajuns la timp și au fost suficient de flexibili?

În a doua parte a briefingului final, pot fi discutate cererile. Pentru această parte a briefingului final, se recomandă să fie prezent doar UNHCR, având în vedere principiul protecției vieții private și al confidențialității. Subiectele care pot fi tratate în această sesiune includ următoarele aspecte:

Profilurile, dimensiunile și componența transmiterilor

Profilurile, dimensiunile și componența transmiterilor au fost în conformitate cu ceea ce s-a solicitat înainte de misiune și cu criteriile de selectare (în cele mai multe cazuri, aceste informații au fost comunicate către UNHCR în CPM)? Cazurile au fost transmise în intervalul stabilit?

În această sesiune, UNHCR poate să ofere la rândul său membrilor misiunii de selectare feedback despre cerințele convenite.

Briefingul final permite să se ofere și feedback precis despre calitatea transmiterilor. Acest feedback poate fi limitat la observații generale despre calitatea dosarului, dar pot fi discutate și cazuri concrete. Subiectele care trebuie discutate în acest sens pot include următoarele:

- Conținutul dosarului este în conformitate cu conținutul interviului efectuat de misiunea de selectare (de exemplu, contradicții, discrepanțe, acuratețea elementelor concrete din cererea de azil, enumerarea documentelor disponibile, componența familiei)?
- Delegația pentru interviuri a observat vreun indiciu sau a întâlnit vreun caz de excludere, probleme de credibilitate sau aspecte de fraudă?

Trebuie discutate și cazuri concrete, iar unele cazuri ar putea necesita acțiuni ulterioare din partea UNHCR (transmiterea unor documente suplimentare). Dacă nu sunt comunicate decizii finale către UNHCR la sfârșitul misiunii de selectare, ar putea fi utilă informarea UNHCR despre rezultatul probabil, în special în cazurile pentru care este clar deja că vor fi respinse.

Se recomandă ca rezultatele interogării să fie formalizate în *Chestionarul UNHCR ulterior misiunii destinat misiunilor de intervievare pentru relocare*. ([3])

([3]) https://www.refworld.org/

PARTEA III. DUPĂ O MISIUNE DE SELECTARE

Prelucrarea ulterioară interviului

În această secțiune sunt prezentate diferite proceduri care au loc după interviu și înainte de adoptarea unei decizii finale.

Decizia de selectare

Practicile pentru adoptarea deciziilor diferă de la un stat de relocare la altul. De exemplu, deciziile pot fi comunicate către UNHCR la sfârșitul misiunii de selectare, înainte ca misiunea să se întoarcă acasă sau după ce misiunea a revenit în țara de relocare. Se recomandă, dacă este posibil, să se adopte decizii preliminare în timpul misiunii de selectare și de preferință la sfârșitul fiecărei zile de interviuri. Unele state consideră a fi o practică bună să organizeze reuniuni zilnice cu echipa de interviu, pentru a discuta diferitele cazuri și pentru a lua o decizie (preliminară). Această practică permite nu numai discuții aprofundate despre cazuri între responsabilii de caz de rang superior și cei cu mai puțină experiență, ci și schimbul general de experiențe. Cazurile pot fi acceptate sau respinse în mod clar sau pot necesita analiză suplimentară. Cazurile care necesită analiză suplimentară pot fi discutate la sfârșitul misiunii de selectare sau după revenirea în țara de relocare, dacă procedura națională permite acest lucru.

Tot mai multe țări obțin date biometrice (de exemplu, amprente) în timpul misiunilor de selectare, pentru a efectua controalele de securitate. Majoritatea țărilor nu primesc rezultatele acestor investigații chiar în timpul misiunii. Chiar dacă ar fi posibil ca aceste țări să adopte decizii privind eligibilitatea în timpul misiunii de selectare, nu ar putea face acest lucru deoarece trebuie să aștepte rezultatele investigațiilor de securitate.

Este posibil ca, după interviul de selectare, țara de relocare să aibă nevoie de informații suplimentare pentru a putea să adopte o decizie finală (de exemplu, documente specifice care nu au fost prezentate în timpul interviului de selectare). În mod ideal, aceste informații trebuie solicitate de la UNHCR în timpul misiunii de selectare, dar s-ar putea întâmpla și ca informațiile suplimentare să trebuiască să fie obținute după finalizarea misiunii de selectare. Apoi, ținând seama de politica sa legată de protecția datelor cu caracter personal, UNHCR va încerca să răspundă acestei solicitări suplimentare fie consultând informațiile din dosar, fie comunicând din nou cu refugiatul, dacă este necesar. Se poate solicita din partea UNHCR și să ofere consiliere suplimentară unei anumite familii, de exemplu când nu toți membrii familiei sunt de acord să fie relocați.

Procesul de comunicare a deciziilor

Decizia poate fi comunicată către UNHCR în timpul misiunii sau după aceasta. Unele țări de relocare adoptă decizii în timpul misiunilor de selectare. Această practică are câteva avantaje, deoarece permite prezentarea și explicarea deciziilor în fața UNHCR la sfârșitul misiunii, în cadrul unui briefing final. Refugiații vor fi informați, de asemenea, asupra deciziei la scurt timp după sfârșitul misiunii de selectare, ceea ce evită o perioadă lungă de incertitudine.

Comunicarea deciziilor poate fi efectuată în diferite moduri. De exemplu, poate fi trimisă o decizie oficială sub forma unei scrisori pentru fiecare caz în parte (acceptat/respins) sau o listă a tuturor cazurilor și/sau persoanelor acceptate și respinse pe baza numărului de caz UNHCR sau se poate utiliza o combinație a celor două variante. În mod ideal, toate deciziile trebuie trimise într-un singur lot. Comunicarea separată pentru fiecare caz în parte, prin e-mail sau prin alte canale de comunicații, trebuie evitată. Deciziile trebuie trimise persoanelor de contact stabilite din UNHCR, de exemplu, punctelor focale ale UNHCR pentru misiunile de selectare de la biroul local, birourile regionale, sediul UNHCR (de exemplu, pentru cazuri urgente/ /prioritare sau alte cazuri complexe) etc.

Când UNHCR este informat asupra deciziilor, ar putea fi indicat să se stabilească și un termen până la care refugiații vor fi informați despre rezultatul interviului lor. După acest termen și după informarea refugiaților, pot fi informate și alte organizații (cum ar fi OIM, ambasadele etc.). Dacă aceste organizații trebuie informate asupra deciziilor înainte de termenul stabilit cu UNHCR, trebuie să se clarifice faptul că refugiații nu pot fi contactați înainte de acest termen. Trebuie să se evite informarea refugiaților cu privire la decizie de către orice altă organizație decât UNHCR, cu excepția cazului în care practica națională vă obligă să faceți acest lucru.

Când un caz este respins, se recomandă ca UNHCR să fie informat asupra motivelor acestei respingeri. Dacă nu pot fi prezentate motive detaliate, se pot furniza informații mai generale, de exemplu că acel caz a fost respins din motive de securitate, din motive care țin de criteriile de eligibilitate/excludere (decizii prejudiciabile) sau din motive de integrare sau medicale (decizii neprejudiciabile). Acest lucru va permite UNHCR să efectueze o revizuire a cazului, pentru a evalua dacă ar putea fi justificată retransmiterea cererii către o altă țară de relocare. Prin urmare, este util ca UNHCR să fie informat asupra motivelor respingerilor, deoarece acest lucru va oferi informații utile pentru luarea unei decizii privind perspectivele cazului de relocare după respingere, precum și pentru consilierea refugiaților. În plus, dacă un caz este retransmis, acest lucru permite UNHCR să informeze noua țară de relocare asupra motivelor respingerii anterioare. Dacă țara căreia îi este retransmis cazul nu cunoaște motivele pentru care cazul a fost respins anterior, crește riscul ca acest caz să fie respins din nou.

Motivele pentru respingere pot fi comunicate printr-o scrisoare sau prin e-mail, ca document justificativ pentru lista de cazuri respinse sau printr-un model elaborat de UNHCR. Trebuie evitate practicile prin care țările de relocare returnează transmiteri după intervievare, fără adoptarea unei decizii.

Momentul efectuării comunicărilor

În general, deciziile trebuie comunicate către UNHCR cât mai repede posibil. Dacă refugiații sunt lăsați într-o stare de incertitudine pentru o perioadă mai lungă, acest lucru poate avea efecte psihologice negative. Se sugerează să se discute despre momentul comunicării deciziilor în timpul briefingului final cu UNHCR. Trebuie luate în considerare, desigur, prioritățile de transmitere (cazurile urgente, prioritare sau normale). Dacă este posibil, trebuie să se evite comunicarea deciziilor pentru același grup în momente diferite, deoarece acest lucru ar putea crea confuzie în rândul refugiaților în cauză. În general, cu cât durează mai mult până când un refugiat poate să plece, cu atât refugiatul în cauză este expus unui risc mai mare.

Măsurile prealabile sosirii

Înainte ca refugiații să plece spre țara de relocare, trebuie luate în considerare câteva aspecte. Multe țări tratează în mod specific pregătirile prealabile sosirii în cadrul unor instruiri sau sesiuni de orientare. Pentru mai multe orientări privind măsurile prealabile sosirii, consultați instrumentele operaționale pentru relocare ale Agenției Uniunii Europene pentru Azil.

Evaluarea misiunii și feedbackul pentru părțile interesate

După misiune, se poate întocmi un raport al misiunii, iar acesta poate fi pus la dispoziția părților interesate naționale relevante. Raportul le va permite să se bazeze pe lecțiile învățate pentru a planifica misiunile viitoare în aceeași țară. Raportul misiunii poate conține evaluarea următoarelor subiecte:

- pregătirea misiunii;
- selectarea responsabililor de caz;
- aspectele logistice (călătorie, hotel etc.);

- bugetul: bugetul final a fost în conformitate cu estimările?;
- locația pentru interviu;
- interpreții;
- interviurile;
- evaluarea volumului de lucru;
- momentul transmiterilor;
- conținutul transmiterilor;
- profilurile și vulnerabilitățile cazurilor transmise;
- rezultatele selectării;
- investigațiile de securitate;
- colaborarea cu UNHCR;
- colaborarea cu alți parteneri: OIM, ambasadă, altele;
- lecțiile învățate și recomandări pentru îmbunătățirea misiunilor viitoare.

Oficiul pentru Publicații
al Uniunii Europene

EUROPEAN UNION
AGENCY FOR ASYLUM